

Valsts ieņēmumu
dienests

Algas nodokļu – IIN un VSAOI – plaisas novērtējums no nedeklarētās darba samaksas («aplokšņu algas») 2025. gadā

2026. gada augustā

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS

Valsts ieņēmumu
dienests

1. sadaļa Novērtējuma būtība

Kas ir nodokļu plaisa un kāpēc to vērtēt

Valsts ieņēmumu
dienests

Nodokļu plaisa (angļu val. *tax gap*) ir nedeklarētās un deklarētās, bet nesamaksātās nodokļu summas attiecība pret potenciālo nodokļu masu, kas tiktu aprēķināta un iekasēta ar nosacījumu, ka visi nodokļu maksātāji pilnā apmērā izpilda savas nodokļu saistības.

Nodokļu plaiss apmērs un tās samazinājums ir viens no VID stratēģijas rezultatīvajiem rādītājiem.

Nodokļu plaiss lieluma analīze tiek izmantota, lai:

- novērtētu kopējās tendences nodokļu maksātāju brīvprātīgas pakļaušanās līmeņa attīstībā;
- novērtētu izvairīšanās no nodokļu maksāšanas apjomu;
- efektīvi pārvaldītu nodokļu saistību izpildes riskus.

Faktori, kas ietekmē nodokļu plaisu

Valsts ieņēmumu
dienests

Makroekonomiskā situācija valstī

Nodokļu samaksas kultūra valstī

Nodokļu sistēmas īpašības

Nodokļu administrēšanas procesa organizācija

Nodokļu plaisas apmērs raksturo ne tikai nodokļu administrācijas spēju samazināt nodokļu nemaksāšanas līmeni valstī, bet zināmā mērā raksturo vidi, kurā darbojas nodokļu administrācija.

Novērtējuma ierobežojumi

Valsts ieņēmumu
dienests

- Novērtējums veikts, pamatojoties **tikai** uz nodokļu pārskatu datu analīzi - uz iesniegtajiem darba devēju ziņojumu datiem un ziņās par darba ņēmēju sniegto informāciju, un tādējādi tajā nav iekļauti nelegālās nodarbinātības radītie nodokļu zaudējumi.
- Novērtējumā **nav** analizēta darba samaksas ticamība valsts, pašvaldību un sabiedriskā labuma organizāciju sektorā.
- Novērtējumā uzmanība veltīta darba samaksas deklarēšanas pilnīgumam, **neanalizējot** iemaksai aprēķināto nodokļu samaksas aspektu.

Valsts ieņēmumu
dienests

«Aplokšņu algas» novērtēšanas metodes būtība

Nemot vērā, ka darba samaksa ir atkarīga no nodarbināto profesijas un nostrādātā laika, metodē tiek novērtēta katras darbavietas atbilstība divām darba samaksas komponentēm:

- **vidējai stundas tarifa likmei, kura ir «normāla»** noteiktai profesijai noteiktā plānošanas reģionā;
- **vidējam darba stundu skaitam, kurš ir «normāls»** analizētajā profesijā noteiktā plānošanas reģionā.

Ja minētajām komponentēm veidojas būtiska neatbilstība vidējam lielumam, kas tiek uzskatīts par «**normālu**» konkrētās profesijas, reģiona un taksācijas perioda darbavietai, tiek identificēts nedeklarētās samaksas risks.

Valsts ieņēmumu
dienests

2. sadaļa Novērtējuma rezultāti

Galvenie fakti par algas nodokļu plaisu novērtējumu par 2025. gadu

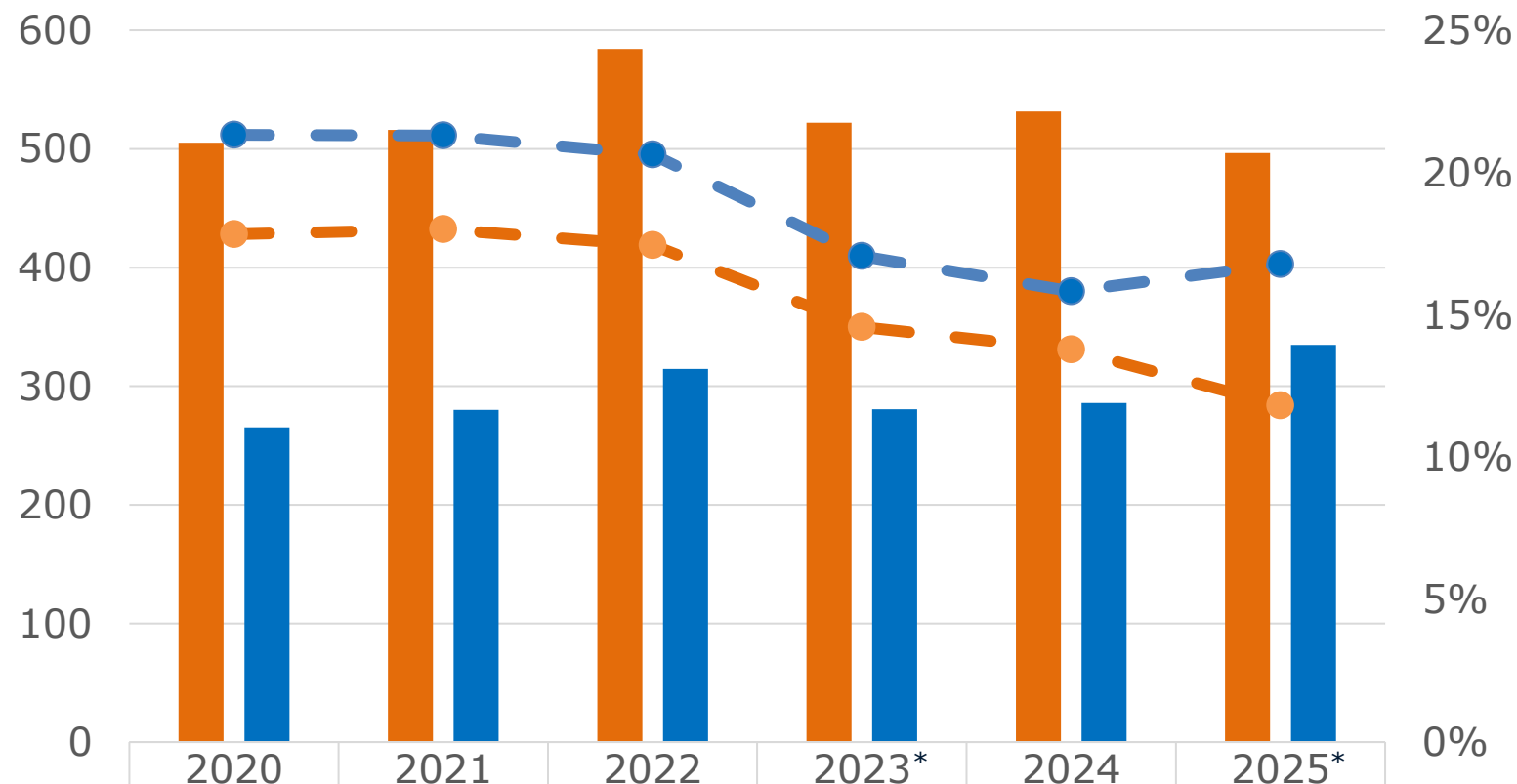
Valsts ieņēmumu
dienests

- Analizēti vairāk nekā **10 miljoni** darba devēju ziņojumu ierakstu
- Kopējais nedeklarētais darba samaksas («aplokšņu algas») apjoms: **1 467,2 milj. EUR**
- Kopējā algas nodokļu plaisa no nedeklarētais darba samaksas («aplokšņu algas»): **831,4 milj. EUR**, tajā skaitā:
 - valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu plaisa: **496,5 milj. EUR**
 - iedzīvotāju ienākuma nodokļa plaisa: **334,9 milj. EUR**

VSAOI un IIN plaisa, un tās īpatsvars

Valsts ieņēmumu
dienests

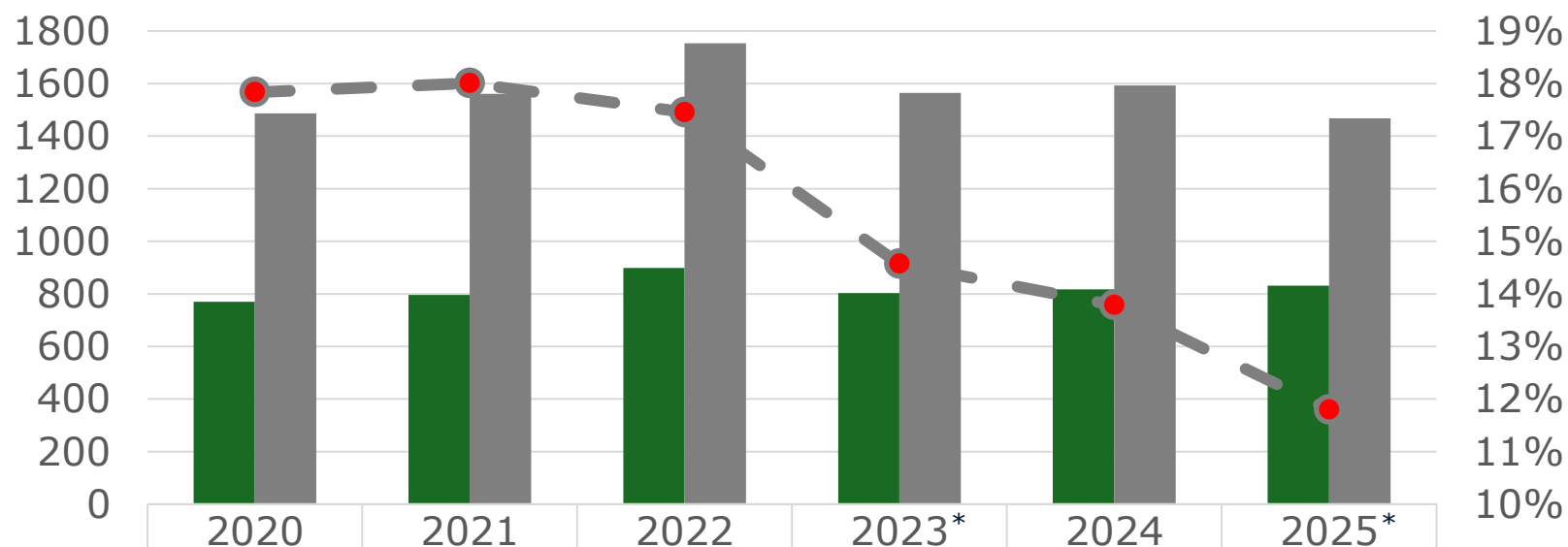
■ VSAOI plaisa, milj. EUR	505,2	516,1	584,2	522,0	531,7	496,5
■ IIN plaisa, milj. EUR	265,3	280,0	314,5	280,7	285,9	334,9
● VSAOI plaisa, %	17,8%	18,0%	17,5%	14,6%	13,8%	11,8%
● IIN plaisa, %	21,3%	21,3%	20,6%	17,1%	15,8%	16,8%

* - veiktas novērtējuma metodikas izmaiņas

Kopējā algas nodokļu plaisa, nedeklarētie darba ienākumi un to īpatsvars

Valsts ieņēmumu dienests

■ Kopējā algas nodokļu plaisa, milj. EUR	770,5	796,1	898,7	802,7	817,6	831,4
■ Nedeklarētie darba ienākumi, milj. EUR	1486,4	1560,8	1753,2	1564,1	1592,9	1467,2
● Nedeklarēto darba ienākumu īpatsvars, %	17,8%	18,0%	17,5%	14,6%	13,8%	11,8%

* - veiktas novērtējuma metodikas izmaiņas

10 nozares ar lielāko kopējo algas nodokļu plaisu 2025. gadā

Valsts ieņēmumu
dienests

Nozaru klasifikācija pēc NACE 2.1 redakcijas	Kopējā algas nodokļu plaisa, milj. EUR	VSAOI plaisa, milj. EUR	IIN plaisa, milj. EUR	Nedeklarētie darba ienākumi, milj. EUR	Nedeklarēto darba ienākumu īpatsvars,%
47 Mazumtirdzniecība	78,33	46,78	31,55	138,23	11,3%
46 Vairumtirdzniecība	63,74	38,07	25,67	112,49	10,3%
49 Sauszemes transports un cauruļvadu transports	48,15	28,76	19,39	84,98	17,1%
62 Datorprogrammēšana, konsultēšana un ar to saistītas darbības	44,35	26,49	17,86	78,27	9,0%
43 Specializēti būvdarbi	36,07	21,54	14,53	63,67	17,1%
68 Operācijas ar nekustamo īpašumu	33,67	20,11	13,56	59,42	22,2%
56 Ēdināšanas pakalpojumi	28,63	17,10	11,53	50,52	14,4%
86 Veselības aprūpes pakalpojumi	27,65	16,51	11,14	48,79	11,3%
01 Augkopība un lopkopība, medniecība un saistītas atbalsta darbības	25,69	15,34	10,35	45,33	14,4%
41 Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	25,19	15,04	10,15	44,46	13,2%

Valsts ieņēmumu
dienests

Paldies par uzmanību!

Papildu informācijai aicinām skatīt Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietnē publicēto:

Nozaru statistikas vizualizāciju:

<https://www.vid.gov.lv/lv/nozaru-vizualizacija>

Profesiju atalgojuma vizualizāciju:

<https://www.vid.gov.lv/lv/profesiju-atalgojums>

Valsts ieņēmumu
dienests

@vidgovlv

@vid_gov

@vid_gov

/valsts-ienemumu-dienests

/vidkomunikacija

EDS "Sarakste ar VID"

+371 67120000

VALSTS IENĒMUMU DIENESTS